

לקראת חג הפסח

— לתקופה קצרה!

שרות הספרים של

העולם הזה

מגיש לקוראיו

את ספרי אבא קובנר

על מלחמת חסיבת גבעתי בדרום במדרת פנים או פנים

הודות להסדר מיוחד שעשה עם ספרית הפועלים, המוציאה

את הספר לאור, יכוד שרות-הספרים להציע את שני הכרכים

במידה זו במחיר מוזל לקוראיו.

חלק א' „שעת האפס” 3.100

באקום 4.500 ל"י

חלק ב' „הצומת” 3.350

באקום 4.800 ל"י

קוראים הרוצים לרכוש את שני הספרים ביחד, יכולים להנות

מהנחה של 3.200 ל"י וקבל את שני הכרכים במחיר 6.100 ל"י.

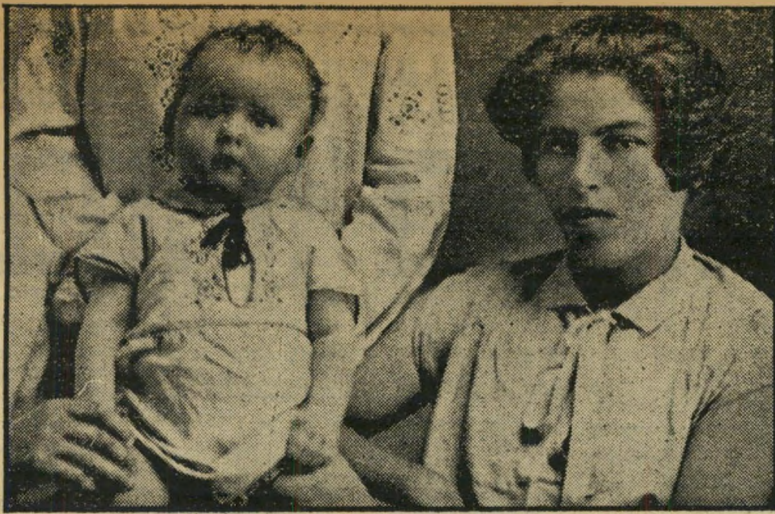
הצעה זו עומדת בתוקפה לזמן קצר בלבד. אל תחמיץ את ההזדמנות להוסיף

ספרים יקרי-ערך לספרייתך או לשלחם כמתנה לידידיך.

קוראים התפצים לרכוש את הספרים במחיר המזול יכולים לעשות זאת במשרדי „העולם הזה”, רחוב גליקסון 8, תל-אביב, בין השעות 11.00—14.00 ובין השעות 16.00—18.00 כל יום. אפשר גם להזמין את הספרים בדואר. במקרה זה יש לצרף דמי משלוח בסך 300 פרוטה עבור כל ספר. בשני המקרים, יש לצרף את התלוש המופיע במודעה זו.

תלוש

לרכישת ספרי אבא קובנר במחיר המזול על-ידי שרות הספרים של „העולם הזה”

פרומה וורדה פרידמן (1934)
„היום הפכתי לבת-אדם.”

בתם עתיד, לאפשר לה ליהנות מפרי 14 שנות עמלם בארץ. אולם ורדה (שהיתה מכונה בילדותה בשם רוזה) שאפה לבנות את עתידה בכוחות עצמה. היא השתלמה בטיפול במשפחות מפרגות מרובות-ילדים, ירדה לעסוק במקצועה במישב פטיש, שבי נגב הצפוני: „לא למדתי, כדי להישאר קרוב לבית.”

בת-המושבה הצעירה לא ניתקה את קשריה עם הבית גם לאחר שירדה דרומה. כמעט בכל שבוע היתה היא יושבת ב"אוטובוס, עושה את הדרך הארוכה ממושב פטיש לכפר חיתקין. פעם הגיעה הביתה כשהיא קודחת מחום. הסבירה לאמה ש"נזפה בה על נסיעתה: „ירדתי לפטיש, כדי לטפל במתישבים, לא כדי שהם יטפלו בי.”

„אולי אחזור.” האם, פרומה פרידמן (50), שהיתה בנעוריה דומה להפליא ל"ורדה, לא שבעה רצון מעיסוקי בתה. מדי פעם בפעם היתה מנסה לשכנע את ורדה לחזור לכפר-חיתקין, לקחת חלק בפיתוח המשק המשפחתי הגדול. התשובה היתה תמיד מעורפלת: „אינני יודעת. אולי אחזור.” באחד הימים.

השבוע חזרה ורדה לכפר-חיתקין. שירת מכינית קטנה נעה בדרך לכפר, הטיעה את שר-הבטחון, וידי בן-גוריון, את רבי-אלוף משה דיין ואישים אחרים. מסע יריות נורה מעל לקבר הרענן שהתנשא בבית-הקברות המקומי, ולרשימת חללי הכפר במלחמת העצמאות ולאחריה נוסף שם נשי ראשון: „ורדה פרידמן. נרצחה בהתקפת מסתננים מצרים על מושב פטיש, בליל ב' ניסן תש"ו.”

יחסי חוץ כוונות לבנות

בפני תריסר ועדי-הארגון של יהודי דרום אפריקה עמדה משך כמה שבועות בעיה עדינה: כיצד להתגבר על קו הצבע באירגון התגייגות וקבלות הפנים לצוות אנית המלחמה הישראלית משגב. בשעת ביקורה בנמלי דרום אפריקה?

הם ידעו כי בתי המלון הלבנים, למשל, לא יסכימו לארח תימנים — הנחשבים שם כצבעוניים. זמן קצר לפני כן, שעה שנושאת המטוסים האמריקאית מידוויי ביקרה בקיב טאון, סערה אפריקה כולה סביב השאלה אם יורשה לכושים האמריקאים לבקר בבאויים ובמקומות הביוליים האחרים בעיר. לבסוף נמצא פתרון-פשרה לכושים: הם אורחו ב"מקומות פרטיים, לא השתתפו בשום מסיבה או קבלת-פנים רשמית. אותו פתרון חשבו המארחים היהודיים להפעיל לגבי האורחים מישראל.

השבוע, עת הטילה משגב את עוגניה ב"מימי דרום אפריקה, נשמח המארחים לרוחה: שלטונות ישראל, ברוב הבנתם, דאגו לכך ששום מלח „צבעוני” לא יהיה על האניה משך הפלגתה כנציגת ישראל בארץ האפר-ההידי.

מפעלים סוף שוודר לתהילה

מנהלי סולל בונה היו מלאים אימה, התי רוצצו כשפניהם המיוזעים חחרים כסיד: בשבוע שעבר, עם בואו של ארכישוודר הנרי מונטור (העולם הזה 908) לישראל, כדי

• באפריקאנס: הפרדה.

פשוט: כדאי לערוך מלחמת-בחירות קטנה, לכבוש גבעה זעירה, לנסוך בלב חיילי ה"מפלגה בסחון לקראת כיבוש המשלטים ה"חשובים יותר: ההסתדרות והמדינה. ה"מורים היו ידועים כציבור שמרני, ואפשר היה לקחת ש"ם יתנו את קולותיהם למפא"י, או, לכל היותר, לאחדות-העבודה, או ל"פרוגרסיבים.

היה זה חישוב גאוני, אילולא התעלמו קציני-המבצעים של מפא"י מפרט קטן: המורים היו אחד השכבות הממורמרות ב"יותר במדינה, היו, יחד עם זאת, ציבור אינטליגנטי, שלא גילה כל נכונות להסתפק בתעמולה ריקה מתוכן. תוצאות הבחירות להסתדרות המורים היו הרות-אסון, זרעו בשורות מפא"י בהלה לקראת המאבק ה"גדול יותר.

כל הדרכים נחסמו. יותר מכל אחזה הבהלה באנשי מפא"י שניהלו את מסע הבחירות להסתדרות. הם ידעו היטב כי מפלגתם לא תצליח לכבוש רוב בהסתדרות בדרכים רגילות, נקטו בצעד מקורי: ב"שבוע שעבר הופיע זאב הרניג (מפא"י), יושב ראש הועדת-הבחירות, בישיבת-ההעדה, הציע שינוי כולל של שיטת הבחירות ל"הסתדרות: חברי ההסתדרות יורשו לבחור לא רק במקום מגוריהם, אלא גם במקומות עבודתם.

דרך זו נחסמה על ידי סיעות המיעוט — מפ"ם, אחדות-העבודה והערב הציוני — שהבינו את משמעותה דאמיתית של ה"הצעה: הנהגת השיטה החדשה היתה נ"תנת למפא"י אפשרות לפקח על הבוחרים, פותחת פתח לזיופים.

גם דרכי-מוצא אחרות מן המבוך נחסמו עד מהרה: אחת מסיעות המיעוט ערכה חקירה פרטית, גילתה כי כבר נעשו הכנות לזיוף הבחירות על-ידי שימוש בפנקסי-חבר שאבדו, או בפנקסי אנשים שעזבו את ה"הסתדרות. סיעה אחרת חיפשה ברשימה את שמותיהם של 120 אנשים, שמשתייכים על ההסתדרות לא פחות מעשר שנים, משלמים את מסיהם בסדר, מצאה רק 75 שמות.

גילויים אלה, שהעמידו את עצם קיום ה"בחירות להסתדרות בסמך שאלה, עוררו את מפא"י לעלות על הדרך ההגיונית ה"אחרונה שנותרה לה: הדרך הישרה. בסוף השבוע שעבר כינס מוכיר ההסתדרות, ח"כ מרדכי נמיר, את נציגי המפלגות השונות, הקים וועדה בראשותו של מנהל המחלקה המדינית בוועד הפועל, ראובן ברקת, הטיל עליה „לדאוג לקיום בחירות הוגנות.”

חללים הבת חזרה הביתה

אילם בית-העם בכפר חיתקין היה מלא צעירים עוטי מסיכות. הסדרן, שניצב ב"פתח, חסם את דרכה של נערה תמידה, לבושה שמלת-חג רגילה: „אם אינך מחו"פשת, לא תוכלי להיכנס.” השיבה הנערה, ורדה פרידמן: „כמובן שאני מחופשת. כל השבוע אני חייט-נגב, והיום התחפשתי ל"בת-אדם.”

ורדה פרידמן לא הוכרתה לרדת לנגב. הוריה, ישראל ופרומה, היו אמידים, בעלי משק מבוסס היטב. הם שאפו לבנות ל"י

• מפא"י 40,5 אחוז; הדתיים — 18 אחוז; מפ"ם — 13 אחוז; אחדות-העבודה — 10 אחוז; צ"כ וחרות — 5,5 אחוז; פרוגרסיבים — 5 אחוז; מק"י — 3 אחוז. נמנעו מהציבעה כ" 25 אחוז.